

DÉLVIDEK

Verseczi társadalmi és közművelődési vegyes tartalmú hetilap.
A „Verseczi Magyar Közművelődési Egyesület“ hivatalos közlönye.

Szerkesztőségi iroda: Versecz Laktanya-utca 28. szám. — ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden küldemény és levelezés.

Előfizetési díj: egész évre helyben 10 korona. Vidékre 11 korona.

Egyes szám ára 20 f.

Felelős szerkesztő: Perjéssy Lajos.

Kiadó-hivatal: Kirchner-féle könyvnyomdai műintézet Verseczen — ide intézendők a kiadó-hivatalt illető előfizetések hirdetések és felszólamlások.

Hirdetési díj: petit soronként 12 f. — A nyílt térben egy sor 20 f.
Hirdetések elfogadtnak minden hirdetési irodában.

XIII. évfolyam.

Vasárnap 1904. évi január 17-án.

3. szám.

A vidéki sajtó.

A legutóbbi időben úgy látszik, mostoha viszonyok neheztedek a vidéki sajtóra.

A sztrajk minden felé felütötte a fejét lényegesen megdrágítván a lapok előállítási árait. Drágább lett a munkaerő.

Itt is, ott is sűrűn látjuk, hogy megszünik egy-egy derék, régi oszlopos ujság és gárdája „pártfogás híján“ nehéz szívvel bucsút vesz a kedves olvasótól.

Hát miért?

Talán, mert nincs szükség rá?

Ezt nem mondhatjuk. Sőt kétségtelesen be van bizonyítva, hogy a vidéki sajtó aránylag sokkal fontosabb hivatást teljesít a fővárosban megjelenő országos lapoknál.

Kettőjük között először is a különbség óriási.

A fővárosi sajtó egy ország közönségére támaszkodik. Mi vidékiek csak a székhelyünkre, vagy legföljebb egy bizonyos vidékre, annak is a tehetősebb értelmiségére. A fővárosi sajtót a társadalom minden osztálya támogatja, a vidéki sajtót vajh mi kevesen és sok intelligens ember, akinek módjában lenne, azzal tér ki előle, hogy úgy is járhat egy országos lapot, abból megtud mindent.

A fővárosi sajtót továbbá üzleti szellemből indítják meg rendszerint s kiadója mindig valamely politikai pártot keres bázisul, hogy olvasó tábort megfoghassa. Ennek fogva nagy tőkével dolgozik, sokan támogatják.

A vidéki sajtó még ma is az idealizmus terméke. Lelkesülve alapítja meg egy-egy önzetlen, tollforgató ember. *Sok küzdelem, sok méltatlan nehezítés sok félreértés és semmi anyagi eredmény, amit a vidéki ujságíró becsületes munkájával elér.*

Vidéki lapot jól szerkeszteni nagy feladat, ezer tekintet, gyöngéd figyelem, kitartás kell az ingyenes fáradozás mellett, hogy a sajtó megfelelhessen hivatásának.

És a önzetlen, becsületes vidéki sajtó mégis mostoha gyermek, pedig különösen a nemzetiségi vidékeken öröklője a magyarságnak.

Mindent, mindent odahordunk az ország fővárosába. A fővárosi sajtója emészt föl minden irodalmi fillért s a vidéki sajtónak igazán nincs egyetlen olyan őszinte pártfogója sem, a ki méltatná magasztos hivatását.

A fővárosi sajtó munkásainak százezreket hagyományoznak egyes nagylelkűek, arról, hogy vidéki sajtó is van, ellenben megfélekedezik mindenki.

Pedig, hejh, ha nem volnának azok az ingyenes apostolok, azok a vidéki toll-

forgatók, akik szerényen, szorgalmasan, haragért, mellőzésért, cserébe csinálják az igazi ujságírás hálátlan munkáját, de sok kulturális intézmény nem állana ma is a vidéken, hanem emelnék vele talán a mindent megemésztő fővárost.

Nincs egyetlen nemes oly közintézmény a vidéken, a melyet a vidéki sajtó ne támogatna teljes erejével:

Akármi utat terveznek, első sorban is a sajtó adja meg ahhoz az első buzdító hangot.

Nagyobb munkát végez, mint az országos lapok, védi a saját véréit, szolgál a saját földjének, kis határok közé szorított vidékeknek.

Nélküle sok erőszak, sok igaztalanság, sok visszaélés történék meg orvoslás nélkül.

Nagy divat az a vidéken, hogy a helyi lapból mindenki ingyen példányra tart igényt, különféle czimeken; azok, a kik a tollat is tudják forgatni, csak akkor irnak valamit, ha valakit ütni kell; kritizálni azonban mindenki kész.

Az önzetlen ideális vidéki sajtót nem támogatni tehát nemcsak hálátlanság hanem felette káros.

Akkor éreznők igazán, ha nem volna.

Igaz, a mai viszonyok mostohák, nem telik sok embernek sok minden passzióra, de a vidéki sajtót nem szabad elhagyni, az nem passzió, az a legnemesebb önkéntes adó, amire magát minden polgár kötelezheti, mert az a közvélemény öre, a közvélemény organuma.

Nemes dolgot cselekszik az, aki az árva vidéki sajtót tőle telhető módon úgy anyagilag, mint szellemileg támogatja.

A temesvári Arany János-Társaság.

Az ország legifjabb irodalmi társasága, a temesvári Arany János-Társaság a múlt vasárnap nagy díszszel, a jövőbe vetett bizalommal és szép reményre jogosító körülmények közt megtartotta első közgyűlését.

Erre az alkalomra a fővárosból és az ország több részéből írók, hatóságok testületek képviselői és érdeklődők nagy számmal utaztak a gyönyörű délvidéki városba, mely Kis Bécsből, a hogy nemrég nevezték, rohamos haladással változik a magyarság erősségévé.

Az ünnep a temesváriak lelkes részvételével, a fővárosi és temesvári írók fényes szellemi közreműködésével impozáns volt. Szombaton elragadta a vendégeket a színházban Krammer Teréz művészete (Hunyady Lászlóban), azután a vígadóban a regatta gyönyörű képe, a díszmagyar kontóban, táncolt kormagyar, mely felóra a Bánság fővárosának falai közé varázsolta a tizenhetedik század ragyogó magyar világot, Vasárnap pedig, a vármegyeháza tartott díszgyűlést megismétlődött ez a szívet emelő látvány: ott láttuk Temesvár és a megye szép asszonyait, leányait, egy nagy, lelkes, hatalmas magyar erőt képviselő közönséget, mely

zsufozásig megtöltötte a régi zászlókkal és a nemzet jelesinek arcképével díszített termet és megtöltötte nemcsak tömegével, szépségével hanem magyar lélekkel és szóval.

A terem emelvényén állt az Arany László né által küldött Arany-arckép, melyet később Rákosi Jenő beszéde közben lelepleztek.

A nagy közönségről, bajos lapunk szűkeretében számot adni. Ott voltak a fővárosi vendégek: Rákosi Jenő, Berczik Árpád, Kiss József, Herczeg Ferencz, Márkus Miksa, a Délmagyarországi Kultúregyesület képviselőiben Ronay Jenő elnök, Laszlo Gyula alelnök, Kern Lajos közjegyző, Vargha apátplébános, Staubert alezredes, Gallovich főtitkár, a szegedi Dugonics-Társaság képviselőiben Balassa Armin, Békefi Antal, Tömörkényi István, az Erdélyi Irodalmi Társaság részéről Csengeri János, a verseczi Magyar Közművelődési Egyesület részéről Paulovits tablai bíró, Weifert Károly polgarmester, Kovassics Ágost j b, Perjéssy Lajos.

A temesvári előkelőségek közül Németh József címzetes püspök, Molnár Viktor főispán, Laszly tablai elnök. Rühling báró tábornok, vértesi Weisz Ernő brigadéros, Kabdebó alispán Telbisz polgarmester, az új Társaság tudós elnöke, Szentkláray Jenő apátkanonok betegen is elment a gyűlésre, bár az elnöki feladatot nem végezhetette, de méltó helyettesítője volt Szabolcska Mihály, a kitűnő költő, a Társaság társelnöke, Steiner, Blaskovics és Fulópp képviselők és az országrész, megye, város számos kiváló férfja.

A díszgyűlést Szabolcska Mihály nyitotta meg, fölolvasta Szentkláray Jenő szép, előkelő hangú megnyitó értekezését, melyet általános tetszéssel és helyesléssel fogadott a közönség. A beszéd kivonatát itt közöljük:

Első sorban az „Arany János Társaság“ alakulását és célját ismertette. Célja — úgy mond Temesvárott eleven szellemi középpontot létesíteni irodalmi és szépműtani feladatok megoldására s a magyar társadalmi műveltséget fejleszteni. Megalakult pedig Délmagyarországon élő magyar írókból, majd részleteiben fejtegeti a Délvidéknek nagyfontosságú irodalmi társaságát. Az „Arany János Társaság“ időszerű és hasznos vállalkozás itt az ország délkeleti véghatárán. Meggyőződésünk az, hogy a Társaság tagjai nagyon üdvös, egészséges és komoly nemzeti munkára egyesültek, mely ezen a vidéken nem halasztható tovább s mely méltó arra, hogy a hazafias közönség pártfogásában részesítse, a magas kormány és a délmagyarországi törvényhatóság rokonszenvvel fogadják és fölkarolják. Fontosságot tulajdonít annak már csak azért is, mert hivatásánál fogva a sajtó légtérben élve és működve, gyakorlati becsü a aktualis és mélyre ható befolyással lehet Délmagyarországon a közvélemény irányítására. Az „Arany János Társaság“ bizalmas otthona, meleg családi köre lesz a délvidéki íróknak. Kizár minden családi, társadalmi és felekezeti különbséget. Iskolája lesz a délvidéki tehetségnek. A megválasztás becsületes munkának, a tehetségnek és szorgalomnak illetékes férfiak által megkoszoruzása lesz s így tagjai büszkén tekinthetnek oklevelükre. Az Arany János Társaság az első magyar szépirodalmi egyesület nemcsak Temesvárott, de Délmagyarország egész területén. Megalakulása így a Délvidéknek kulturtörténeti eseménye.

Hazánkban az irodalmi körök alapításának általános fölbuzdulása tulajdonképp a nyolcvan-

nas években kezdődik. Ez a felbuzdulás visszhangot keltett Temesvárt is, a hol több ízben pendítették meg irodalmi társaságokat alapítan. A kísérletek a helyi viszonyok miatt hajótörést szenvedtek. Más központi városok szerencsésebbek voltak Temesvárnál. Kedvezőbb helyzetük és előnyösebb népességi viszonyaik megkönnyítették nemzeti fejlődésüket s kulturális haladásukat, most Temesvár is a magyar nagyvárosok díszes sorába lépett, a midőn mai ünnepies közgyűlését tartja és nyilvános életpályáját a mai helikoni ünneppel fölveti. A legtartalmasabb, legművészibb és legnemzetibb magyar költőnek, a nemzeti irány legnemesebb képviselőjének nevét tűztük szerény zászlónkra hogy halánk és kegyeletünk virágait nyujtsuk halhatatlan szellemének azért a sok szeretetért, melylyel Dél-Magyarország hőseit és legendáit költészetének csodálatos tündérországába fölemelte és a láng és aranyszálaival szépirodalmunk remekei közé beillesztette. Majd föl sorolja a dicső alakokat, a kikerült dalt zengett a nagy poéta.

Az Arany János-Társaság programjának s legfőbb pontja; a magyar nyelv irodalmi művelése. Sok nyelvű vidékünkön, hol a magyar nyelvet a társadalom és család részéről veszély fenyegeti, igyekezni fogunk megóvni azt a külső térvesztéstől és a belső romlástól. Menteni fogjuk lappangó vagy veszni indult nyelvkincesinket az által, hogy kutatunk régi nyelvhasznályaikat, népköltésünk után, összegyűjtjük tájszavainkat, helyneveinket, szólásainkat és közmondásainkat s foglalkozni fogunk a néplelek jellemző vonásainak ismertetésével. Vidéki irodalmunkat a szép, jó és igaz (kulturál) igyekszünk fölvirágoztatni. Egészséges, romlatlan illem és tisztességtudó sajtóteremtünk Tárgyalni fogjuk a magyar irodalmi és a nemzeti szemléletalkotás terén jelentkező kiválóbb termékeket a ismertetésünkkel elősegíteni kívánjuk azok pártfogását, melegebb fölkarolását, hogy a Délvidéken a mostaninál élénkebb piaca legyen a magyar szellemi termékeknek. Azonkívül a délvidéki színészet pártolása, képzőművészeti pályázatok hirdetése, társaskirándulások rendezése havonként ingyenes és nyilvános fölolvadások, Délmagyarország műtörténete kincseinek bemutatása, magyar dal- és zeneeladások pártolását stb. mind fölvetjük programunkba.

A lelkek megihletődését akarjuk — fejtegetni nagy figyelem közt hallgatott, érdekes megnyitóját. Keressük azt menten a politikai és köznapi áramlatoktól csendes, békés, szelid eszközökkel; tollunk szorgalmával és a magyarságot égő lelkünkkel Törhetetlen, hiszek a győzelemben. Ezzel a hittel nyitom meg a közgyűlést. (Taps és eljenzés.)

Azután Telbisz Károly polgármester mondott meleg üdvözlő szavakat.

Rákosi Jenő lépett utána a fölolvadás asztal elé.

Fölolvadását megindultan és elragadtatással hallgatta a közönség. Számos ízben tört ki a tetszés: éljenzés és dörgő taps.

Berczik Árpád is azok közé lépett, a kik kiforrott művészetüket az új Társaság első munkájának szolgálatába bocsátották. A magyar Nóra címen kedves, humoros elbeszélést olvasott fel. A közönség folytonos derűltége kísérte a fölolvadást és a tetszés minden jelével halmozta el az írókat.

Kedves meglepetés érte ezután a vendégeket. A fölolvadás asztalhoz egy bájos asszonyka lépett. Draskóczy-Jörg Endréné, a kit a szépirodalmi lapokban megjelent néhány szép költeménye révén ugyan ismer már a fővárosi közönség, de most mindenkit elbájozt három remek. Teljesen kiforrott tehetségre valló költeményével.

Szabolcska Mihály követte a szíveket meghódító fölolvadást. Szabolcskát a temesváriak ott tartózkodása alatt megszerették és rokonszenvedőknek most is zájossal tapssal adtak kifejezést, mikor hallgatói elé lépett. Garmadával hozott a Társaság első ülésére szebbnél szebb verset, melyek oly színesek, megragadók voltak, mint a virágon a harmatcsepp. Söhajok című költeményében az emberszeretet hangját szólaltatja meg, Esmények címmel néhány gyönyörű tónust üt meg a világ önzéséről, a Regény című vers, melyről azt mondja a költő, hogy „tavasz óta repked bennem ez a nóta“, elmés formájú édes kis idill, az Idegen földön című vers borúsabb, fájdalmasabb és szívbe lopózó, míg az Évfordulón című végtelenül gyöngéd emlékezés feleségéről és koronája e daloknak a Virágének melyben kis leányáról zeng mélységesen meg-

kapóan. Mind e dalokat nagy és bőven megéremelt tetszéssel fogadta a közönség.

Herczeg Ferenc Kis igazságok címen szikrázóan elmés ötleteket olvasott föl. A humor, a szarkazmus egyesül ez apróságokban a filozófiával és az emberismerettel. Néhány szóval az egész kort jellemző szatírárt röppent a hallgató elé. Jól célzott nyilként surrantak az ijéről el azok az ötletek és a fölolvadás tegye ugyancsak tele volt ilyen nyillal. A Herczeg szatírájának egyébként meg van az a kellemes oldala is, hogy nem üt vérdő sebet: finom tartózkodó izlés vigyáz arra, hogy a tréfa fájdalmas ne legyen. A közönség minden apróságot viharos derűltéssel, tapssal fogadott.

Végül Kiss József adta elő két költeményét. A költőt, a ki Temesvártól otthon van, tüntető szimpátiával fogadták.

A fölolvadások végeztével Szabolcska Mihály néhány meleg szóval berekesztette a gyűlést, köszönetet mondva a vendégnek és közönségnek megjelenésükért.

Déli egy órakor a Városi Vigadóban másfél óráig tartó banket volt, melyen megjelentek a helyi notabilitások, a fővárosi és vidéki vendégek.

Az első tisztelet Szabolcska Mihályt adta a királyra. Azután felkösztönte Berzeviczy Albertet, a magyar kultúra vezetőjét, a ki atyafi az írókkal, mert maga is finom tollú író. A jelen volt társaság üdvözlő táviratot küldött Berzeviczynek. (Eljenzés.)

Rónay Jenő mint a Délmagyarországi Közművelődési Egyesület elnöke üdvözölte az Arany János-Társaságot.

Telbisz Károly polgármester poharát a vendégeikért emeli. (Zajos éljenzés.)

Rákosi Jenő: Azzal a hírre jött a városba, hogy nincs több olyan polgármester az országban, mint a milyen Telbisz Károly. Láttam alkotásait, látta őt az irodalmi ünnepen, látja lélekben ölelkezni a Társaság alkotóival, a hol az a csodálatos eset történt meg, hogy a polgármesternek ministrált egy katolikus és egy református pap. Ez arra készíti, hogy zengjünk dicsőretek a polgármesternek és a két papnak. Az Otthon nevében élteti őket.

Berczik Árpád a Kisfaludy-Társaság nevében üdvözli az Arany János-Társaságot.

Herczeg Ferenc Rákosi Jenő mestertől, a kitől oly sokat tanult, ma egy hasonlatot is tanult. Ő megemlékezvén a régi temesi grófságról, megtalálta ma is a temesi grófságot, melynek azonban most már fegyverrel kell védelmezni a határszélét, de ugyanazt a célt szolgálja. A temesi grófok szerepének viselőit, Molnár főispánt és Telbisz polgármestert köszönti föl. Ezután a Petőfi-Társaság megbizásából üdvözli az új társaságot és kívánja, hogy működése dicsőséget, szerencsét hozzon reája és a hazára.

Nagy György nyugalmazott jószágigazgató a Dugonics-Társaság jelenlevő képviselőit köszönti föl.

Csengeri János a Kolozsvári Irodalmi Társaság nevében hatásos tiszteletet mond az Arany János-Társaságot.

Cseh Lajos tanár a Délmagyarországi Országos Közművelődési Egyesületet köszönti fel. Benedek Albert tanár a fővárosi vendégeket. Jörg Endre Szentkláray elnököt, László Gyula a Délmagyarországi Kultúregyesület alelnöke Temesvár városát.

Berczik Árpád Marssich Rozina asszonyért üríti poharát.

Balassa Armin Arany János Társaság alapítóit, vezetőit és tagjait élteti.

Markus Miksa a temesvári írókat köszönt föl, Szabolcska Mihályt, a ki az ország egyik első költője, Jörgnét a kibeni igazi poétát ismert meg a mai gyűlés közönsége és mely tisztelettel hajlik meg a tudós Szentkláray Jenő előtt. (Tetszés.) Élteti a temesvári újságírókat élükön a doyent, Barát Ármint.

Biró Lajos a fővárosi újságírókat, Barát Armin Jörgnét, Perjessy Lajos Kabdebó alispánt köszöntötte föl.

Este a színházban Berczik Árpád Himfy dalait adták, a jelenlevő szerző tiszteletére. A szép nagy színház az utolsó zugig megtelt közönséggel s nagyobb ovációban részesítette Berczik Árpádot, a ki az előadást egy paholyból nézte végig. Az első felvonás végén addig zongott a taps, míg Berczik meg nem jelent a színpadon a függöny előtt. Mikor a lámpák elé lépett, dörgő taps fogadta a szerzőt, a kinek óriás babérokoszorút is nyujtották át, a melynek nemzeti színű szalagján ez a felírás volt: Berczik Árpádnak az Arany János-Társaság tagjai.

Idegen földön.

Írta: **Szabolcska Mihály.**

Fölolvasta a szerző a temesvári Arany János-Társaság nagygyűlésén.

*Ha én itt meghalnék: azt se tudná senki,
Hogy kell a nevem a fejfámra jegyezni.
A nevem se tudnák, fejfát se tennének,
Szomorú, jeltelen sírba temetnének,*

*Ha én itt meghalnék: hej valahol, messze,
Egy szép, szelíd asszony nagy bánatba esne...
Nagy bánatba esne, igazán gyászolna,
S utánam sokáig vigasztalan volna!*

— *Ha én itt meghalnék: három kicsiny árva
Az édes apjára hasztalanul várna...
Hasztalan várának, összeborulnának,
S hervadózon, árván holtig siratnának!*

NAPI HIREK

Református magyar istentisztelet.

Ntű. Szabolcska Mihály temesvári református lelkész, ma Vasárnap d. e. 10 órakor istentiszteletet tart az állami főreáliskolában, melyről a híveket ez úton is tisztelettel értesíti az egyház gondnoksága.

Személyi hír. Bajsai Zákó Milán főispánunk mult pénteken este városunkba érkezett, elnökölt a köz. ig. biz. és a főrvényhatóság tegnap tartott közgyűlésén — és még ugyanazon nap visszautazott Pancsovára.

Kinevezés. Bodó Lajosnak, városunk általános tisztelet és szeretet által környezett nyug. főkapitányának ritka szép tehetségekkel megáldott kedves leányát Gizella okl. tanítónőt a vallás és közoktatásügyi miniszter a dézsánfalvi állami iskolához rendes tanítónővé nevezte ki. Gratulálunk!

Halálozás. Temesvár köz- és társadalmi életét súlyos gyász érte: legkiválóbb alakjainak egyike, Niamešny Gyula dr., a temesvári ügyvédi kamara elnöke hosszas és kínos szenvedés után elhunyt.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Matheovics Illés gavosdiai állami elemi iskolai tanítót a borcsai állami elemi iskolához áthelyezte és Joanovics Olga okleveles tanítónőt ugyanazon állami elemi iskolához kinevezte.

A verseczi népkönyha megnyitása. A mindenható s a mindenek felett való szeretetnek, az emberi szív ezen legdrágább gyögyének kegyeletes és megható ünnepe folyt le a mult hetűn d. e. 11 órakor, midőn megnyitá a Verseczi népkönyha, hogy ezentul naponként folytassa a könyörületesség nemes munkáját. A megnyitó ünnepségen, mely a Gruber János által nagy lelkiellen felajánlott egy. helyiségben folyt le, — nagyszámú közönség, különös sok intelligens hölgy jelent meg. Részt vettek benne a közs. elemi népiskola tanítói és tanítónői 92 szegény elemi isk. fiu és leányval. Az ünnepséget Weifert Károly polgármesterünk, mint az egylet elnöke nyilatotta meg, egy szívhöz szóló kerekded szép beszéddel, melynek hallatára sok gyermeki szemben, sőt a felnöttek szemében is megjelentek a meghatottság édes könnyei. — Mielőtt a gyermekek az evéshez hozzáfogtak volna Sávoly F. hitoktatóval egyetemben asztali áldást mondtak. Az ételek kiosztását a hölgybizottság részéről Gábor Lajosné és Andrejevits Györgyné urnők végezték. Az ételek táplálók és izletes valának. — Ezentul most már naponként részesülnek a szegény gyermekek a népkönyha áldásaiban, kapnak az éhezők mindennapi kenyert, meleg ételt.

Elhalasztott közgyűlés. Az alakítandó „Verseczi Magyar Ifjusági Önképző Egylet” előkészítő bizottsága ez uton is értesíti az érdekelteket, hogy a ma Vasárnapra hirdett alakuló közgyűlést közbejött akadályok miatt el kellett halasztani. Az előkészítő bizottság serényen készül a „Gimesi Vadvirág” előadására. A próbákat szorgalmasan folytatják.

Áthelyezés. A vallás és közoktatásügyi magy. kir. miniszter Faragó János pancsovai kir. segédtanfelügyelőt ezen minőségben Arad vármegyébe áthelyezte.

Tanfelügyelői látogatás. *Sebasztha* Károly kir. tan. Temesvármegye kir. tanfelügyelője a múlt pénteken délelőtt a tisztelendő nővérek vezetésére bizott városi polgári leányiskolát, d. u. pedig *Gerő* Vilmos nyilv. joggal felruházott régi jó hírnevű magán elemi népiskoláját vizsgálta meg. A tapasztaltak felett mindkét helyen kifejezte teljes elismerését ismétlen örömmel volt alkalma tapasztalni, hogy a magyar nyelv tanításában mily szép eredményeket érnek el a hivatásukat nemes buzgósággal teljesítő tanerők.

A verseczi rom, kath. egyháztanács a múlt héten tartotta meg rendes negyedévi közgyűlést, *Lászlóffy* László apátplébános egyházi, és *Dr. Seemayer* Károly világi elnökök vezetésével. A szokásos jelentések felolvasása után *Lászlóffy* elnök örömmel tudatja, hogy *Dessewffy* püspök a gyönyörűen renovált templom képét elfogadta és érette köszönetét nyilvánította. *Boiger* Károly közs. isk. igazgató kifejezi köszönetét az egyháztanácsnak 150 K. adományaért, melyet Szent Antal pénzéből juttatott a szegény gyermekeknek. *Anderléné* verseczi lakos 630 K. adott arra a célra hogy minden pénteken 3 órákor az összes harangokkal harangozzanak. — *Braichler* Nándor egyll. pénztáros ezután több alapítványról számol be és jelenti, hogy az egyház bevétel volt a múlt évben 77.513 K. kiadása pedig 70.797 K. — Elhatározták hogy az egyház rendes évi közgyűlését f. e. január 27-én fogják megtartani. A gyűlés végén az egyházi elnök *Dr. Seemayer* K. vil. elnöknek; *Milleker* Bódog és *Glöckner* József jegyzőknek, *Braichler* Nándor kuratornak köszönő iratot nyújtottak át azon valóban önfeláldozó munkálkodásért, melyet a templom renoválási munkálatai alkalmával fejtettek ki.

Mulatságok egyre másra. Az az egy bizonyos, hogy az emberek széles nagy Magyarországon sehol annyit nem mulatnak mint Verseczen. De nincsen is más hasonló népszerűségű városban annyi egyesület — (számszerint több mint 40) mint mi nálunk. Majd minden egyesület rendez 1—3—6 mulatságot úgy hogy igy farsang évadján jut belőle minden napra. — Mostanában a következő mulatságok voltak és lesznek: Ma 17-én az *I. Betegsegélyező pénztár* bálja; — *Hembergerben* »*Alarcos bál*»; — Szerb testvéreink szerdán este nagyszabású *Scilveszter* estét tartottak; — a földművelők egyesülete múlt *Csütörtökön* tartotta szokásos évi nagy mulatságát. — a »*Tüzoltó bál*«-ban múlt »*Vasárnap* mulattanak. A múlt szombaton *Kaszinói estély* volt, ugyanakkor az 1878 okkupáció harcászai is rendeztek mulatságot. — *A verseczi férfi dalárda* tegnap megismételte a szilveszterkor előadott tánczszal egybekötött műkedvelői előadást. F. hó 28-án a »*Borászati Egyesület*« tart bált. Az »*Arbeiter Liederkrantz*« tegnap 16-án adott mulatságot, — de van ezeken kívül még jelezve a farsangra több mint 20 különféle bál, hangverseny és mulatság. Ebből látszik hogy a verseczi polgárságnak iparos és kereskedő osztálynak van pénze elegendő.

A verseczi népkonyha egyesületnél a népkonyha részére a következő adományok folytak be a múlt héten: *Tangel* Mihály 10 kg. hus; *Bauer* J. P. 100 drb nagy szeg; *N. N.* egy korona; *Beimel* és *Basch*, Budapest 20 korona; *N. N.* különféle élelmi szerek; *N. N.* két kenyér; *Frisch* Hugo 6 drb törülkező és több láda. — Fogadják a nemesszívű adakozók az egyesület halás köszönetét. — Az érdeklődés melylyel városunk nemesszívű emberbarátai ezen jótékonyezelű egyesület iránt viseltetnek, legjobban abban nyilvánul, hogy tagjainak száma napról napra szaporodik s eddig is már kétszáznál több. A tagok törzstagok, kik egyszersmindenkorra 100 koronát fizetnek, alapító tagok, kik egyszersmindenkorra 50 koronát fizetnek és rendes tagok, kiknek évi tagdíja legalább 2 korona. Az egyesület törzstagja: *Bajszai Zákó* Milán főispán, *Adler* Miksa, *Gruber* János, és *Hemberger* Bálint, alapító tagok: *Seemayer* János kir. tanácsos, orsz. képviselő, *Frisch* Gyula, *Frisch* Hugo, *Gábor* Lajos, *Dr. Haag* Aladár, *Hahn* Ignác, *Klauber* Jakab, *Neukomm* Gyula, *Paulovics* István, kir. táblabíró, *Dr. Seemayer* Károlyné, *Dr. Seemayer* Károly és *Zoffmann* Sándor. A többiek mint rendes tagok, kik évenként 2—12 koronát fizetnek.

Kázigazgatási bizottságunk tegnap szombaton tartotta meg rendes havi közgyűlését

Bajszai Zákó Milán főispánunk elnökléte alatt. A szokásos jelentések felolvasása után elhatározta a bizottság, hogy a verseczi borok vegyi vizsgálatára vonatkozó összes aktákat összegyűjti a tanácsos, és intézkedni fog, hogy a verseczi borok hivatalos vegyi vizsgálatának adatai köztudomásra hozassanak.

Bizalmi férfiak választása. Iparhatósági bizalmi férfiakul a f. hó 10-én megtartott szavazásnál következők választottak meg: *Versecz város részéről*: *Pfahler* H. pék, *Petrovics* Vasza férfi szabó, *Meckl* György bádogos *Rancsin* Jozsa timár, *Dimitrievics* Jozsa kereskedő, *Loch* Valentin borbély, *Filipovits* Péter bádogos, *Weiser* Ferencz füstölő, *Mladenovits* Koszta cipész. ifj. *Sladek* István butor kereskedő, *Frisch* Hugó, kereskedő, *Popovits* István cipész, *Bruck* Károly mészáros, *Grünzweig* kosárfonó *Petko* Pavlovits Milán nyomdász, *Kinn* Valentin cipész. *Gergecs* György füstölő, *Heinrich* András építész, *Firneisz* Károly kovács és *Fijatovics* Lázár borbély. — *Verseczi járás részére*: *Hemberger* Valentin bor nagy kereskedő, *Stark* József, építész, *Tomics-Pecseno* Szava vendéglős, *Hoffmann* Károly czukrász. *Mitrasin* Gyoka kereskedő, *Lukics* János lakereskedő, *Kuntscher* Vilmos férfi szabó, *Henn* Adolf kalapos, *Ilkies* János, bognár, *Kehrer* Lajos nyomdász, *Frühauf* Károly műfesto, *Bugaresics* Gyoka, szücs, *Tittinger* ács, *Apfelbaum* Hugó butor kereskedő, *Eberhardt* Antal pék, *Radak* Szvetiszlav szücs, *Zsivánovics* Szvetozár asztalos, *Aposztolovits* Naum pék, *Bogdanovics* Gyoka timár, és *Lukics* Vasza szapanyos.

Szocialisták mozgolódása. Egy idő óta egész délmagyarországon, különösen a szerbek által lakott vidékeken ugyancsak felburjánzottak a szocialisztikus izgatások. A gyűléseket egyre másra tartják, kikelnek különösen a papok és földbirtokos uri osztály ellen. Itt ott már a katonaság segítségét és igénybe kell venni. A múlt napokban a szomszédos Pártán tartottak összejövetelt, hol bizonyos *Rozensweig* nevű utazó apostol tartott izgató beszédet, ezen a gyűlésen Verseczről is 17-en vettek részt. F. hó 13-án este *Rádovanov* N. verseczi házában gyűléseztek engedély nélkül. *Stillmungsuz* r. kapitány a gyűlést feloszlata és a vezetőket tegnapelőttre megidézte. A pénteki tárgyalásra 5—600 szocialista toladott be a városházára forrongva követelték hogy *Szekeres* Zoltán főkapitány álljon el a tárgyalástól. A fenyegető magatartású tömeg — mely a városháza környékét is ellepte csak akkor oszlott szét, midőn a rendőrkapitány katonai segítség igénybe vételével fenyegette őket. Az engedély nélkül való gyűlés tartásért *Zlatanovits* M. *Jorgovits* M. és *Rádovanov* Nikát 3—3 napi elzárásra és 20—20 k. pénzbüntetés itélte el a rendőrkapitány.

Rendőri bejelentési hivatalunk a múlt esztendőről igen tanulságos statisztikát küldött be szerkesztőségünknek. E szerint Verseczen a múlt esztendőben 9960 lakásváltást és 5004 cselédváltást jelentettek be. A szállodákban 5594 idegen vendég fordult meg még pedig. *Glückmann*ál 5164; — a *Baross* szállodában 1529; — *Millekern*él 521; — a vasuti szállodában 440; — *Adlern*él 265; — *Hembergern*él 210; — a *Párizs* szállodában 172 stb. — ezek közt volt 3138 magyar alátvölő 956 osztrák; 278 németországi; — 215 csehországi; — 107 olasz; — 456 szerbiai; — 162 romániai; — és 282 más országbeli. — köztük 3868 kereskedelmi utazó és 1015 önálló kereskedő. Osztrák, Cseh és Német »*Vigécz*« több mint 1500 fordult meg városunkban, képzelhetni hogy mennyi jó magyar pénzt zsebeltek el és hordtak ki külföldre. — A városi kórházban, abban a nyomorult fészekben 68 beteget ápoltak, nagy esuda, hogy csak 12 halt meg közülök. Érdekes hogy 531 anarhistát tartanak számon, de számos külföldi honosságú ember, 227 lakik állandóan városunkban.

Segély kiosztás. *Gábor* Lajos 2000 K. alapítványának kamataiból az idén már 10 szegény család kap segélyt. A kik a segélyre reflektálnak forduljanak kérelmükkel f. hó 22-ig a főkapitányi hivatalhoz.

Béosztása. a verseczi népkonyha-egyesület női bizottságának a népkonyhában gyakorlandó felügyelet céljából január hó 18-tól, 25-ig. Január 18-án, *Baross* Dezsőné, *Dr. König* Arminné, *Dr. Lichtscheindl* Ernőné urnők, — 19-én, *Ózv. Bernatsky* Gézané, *Florián* Györgyné, *Milleker* Bódogné urnők. — 20-án *Dragits*

Izidorné, *Koszirovits* Ivánné, *Czvejits* Györgyné urnők. — 22-én *Frisch* Hugoné, *Dr. Rezucha* Istvánné, *Dr. Seemayer* Károlyné urnők. — 23-án. *Dr. Haag* Aladárné, *Herczog* Józsefné, *Weitner* Ferenczné urnők.

Egyházi kinevezések. *Dessewffy* Sándor megyés püspök *Berkl* János temessághi káplánt Német-Czernyára *Konecsny* János német-czernyai káplánt pedig Temes-Saághra helyezte át. Továbbá *Fabián* János ideiglenes lelkésznek nevezte ki *Makóra*, járdánházi *Kovách* Lajost pedig ugyanily minőségben. *Menyházára*

Ítélet a verseczi pénzhamisítók ügyében. Jelentettük, hogy *Weisz* János és társai ismeretes bűnügyében az elmúlt héten hozott ítéletet a kir. Curia. Az ítéletet a múlt kedden kellett volna kihirdetnie a temesvári kir. büntetőtörvényszéknek; az ítélethirdetéshez azonban sem a hat hónapi börtönre elítelt *Ditton* Mária, sem a 8 havi börtönre ítélt *Schröder* Jánosné nem jelent meg. A kir. törvényszék táviratilag intézkedett, hogy a két vadlott azonnal Temesvárra szállíttassék. Mind kettő megérkeztek szerdán Temesvárra és a kir. törvényszék kihirdette előttük a kuria ítéletét. Az elítéltek azonnal megkezdték büntetésüket.

Eltűnt lelkész. Annak idején közöltük, hogy *Paulinyi* Sámuel antalfalfi ag. ey. lelkész nyomtalanul eltűnt. Most azt írják Ó-Bábról hogy ott egy, a község határában levő kutban megtalálták *Paulinyi* Sámuel holttestét. Hogy mikép került a szerencsétlen lelkész s kutba, azt nem tudják, de valószínűnek tartják, hogy öngyilkossági száúdekkal ugrott a kutba. Erre valának eltüntetésének mellékkörülményei is. *Paulinyi* holttestét beszállították Ó-Bébára és egyben értesítették az antalfalfai főszolgabíró-ságot is. A szomorú eset részleteinek felderítése iránt a vizsgálat folyamatban van.

Halott a szőlőben. *Appel* Mihály helybeli szőlőmunkást a múlt csütörtökön, a »*Rikliut*« melletti szőlőjében halva találtak. *Stillmungsuz* r. kapitány, *Buró* dr. városi orvos és *Szabó* örmesterből álló bizottság, a helyszínen konstata, hogy a szegény ember, munka közben agyszélhűdésben halt meg. Holttestét beszállították a városi kórház halottas kamarájába.

Hatósági ellenőrzés az egyesületekben. A belügyminiszter még két évvel ezelőtt utasította a hatóságot, hogy a jótékony-sági és betegsegélyező egyesületek ügyvitelét minden esztendőben egyszer vizsgálja meg. Ez a rendelkezés különösen a betegsegélyező és temetkezési egyesületeket rendeli a hatóság felügyelete alá. A felügyeletet a hatóság eddig úgy gyakorolta, hogy az egyletektől bekererte a könyvkirovatokat és azokat a számvevőséggel megvizsgáltatta. A számvevőség azonban ezt az eljárást Verseczen jónak nem találja és arra kéri a tanácsot, engedje meg, hogy az egyletek könyveit a helyszínen vizsgálhassa meg. Ez az eljárás az ellenőrzést nemcsak megkönnyítene, de megbizhatóbbá is tenné.

„Sonntagszeitung“. Uj hazafias német hetilap első számát kaptuk Temesvárról a mai postával. Címe »*Sonntagszeitung*«, szerkesztője és kiadója *Barat* Armin, a »*Temesvárer Zeitung*« érdemes szerkesztője, aki ezzel a hetilappal első sorban a pángermán hetilapok özönének mételeyező befolyását akarja ellensúlyozni a Délvidék tulnyomóan németajku lakosága körében, melyet az *Aildeutscher Verband* pénzén előskodó agitátorok még mindig erősen megkörnyékeznek. Bizalommal nézzük *Barat* Arminak ezt a vállalkozását, melyet a Délvidék politikai vezetőinek felszólítására kezdett s mely bizonyára ugyesen és erélyesen fogja betölteni hazafias kötelességét. A »*Sonntagszeitung*« első száma rendkívül gazdag tartalommal, a tanulságos gazdasági cikkek egész sorozatával, magyar tárgyú tarczakkal és tetszetős kiállításban jelent meg. Előfizetési ára egész évre 8 korona. A legmelegebben ajánljuk német anyanyelvű, de szívből magyar polgártársaink figyelmébe és pártfogásába.

Szerkesztői levelezés.

Dr. K—y P—l. Tessék közvetlenül *Dénes* Károlyhoz — (kir. s. tanfelügyelő) az »*A. J. T.*« titkárhoz Temesvár — fordulni, ő szíves készséggel megfogja küldeni az alapszabályokat és másnemű nyomtatványokat.

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmány orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalos könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, akik érte irnak. Ez a legbamulatra méltóbb csodaorvosság, mely megmentett ezeket a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett iérfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, akik fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyengülésben, vagy kronikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, ahol a megerősödés szükséges, csodálatos eredménnyel gyógyítja ez évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a State Medical Institutnak az alant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, akik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók ebből a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivételt nem tesz. Mindenki rhat rette bárholnan magyarul, mire titoktartás mellett postafordultával egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon még ma. A csomag olyan szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: State Medical Institute, 6903 Elektron Building, Fort Wayne, Ind., Amerika. A levelek mindig bérmentesítendőek.

szám. 55 — 1904.

Pályázat.

A Versecz város törvényhatóságánál megürrült és 2000 kor. alapfizetés, 500 kor. lakbér és két ötdéves, az alapfizetés 10-10,0%-át kitevő szolgálati korpótlék élvezetével összekötött árvaszéki jegyzői s egyúttal előadói állásra ezenel pályázat hirdettetik.

Az 1883-évi I. t. cz. 5-§-ának VIII. pontja értelmében felszerelt pályázati kérvények legkésőbb **1. évi január hó végéig** bajsai Zákó Milán főispán úr O Méltóságához benyújtandók.

A pályázók kötelesek kimutatni, hogy a magyar nyelven kívül a német nyelvet feltétlenül, s lehetőleg a szerb nyelvet is legalább szóban bírják.

Verseczen, 1904. évi január hó 2-án.

Weifert, polgármester.

Meghívó.

A verseczi népkönyv-egyesület. t. tagjai az 1904. évi január hó 24-én délután 2 órakor, a városháza nagy üléstermében megtartandó alakuló közgyűlésre tisztelettel meghívotnak.

T á r g y s o r o z a t:

1. Jelentés az egyesület eddigi működéséről.
2. tisztségviselő, a választmány és a női bizottság választása.
3. Indítványok.
4. Két tag választása a közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére

Versecz, 1904. évi január hó 9-én.

Weifert Károly ideigl. elnök. Michler Károly ideigl. titkár.

Vásár hirdetemény.

A verseczi „gyertya szentelő” nagy vásár 1904. évi január hó 29., 30., 31. és február 1-én fog megtartatni.

Marhat csak nappal és pedig reggeli 6 órától este 6 óráig szabad felhajtani és miután január 28-án heti vásár van, a marha felhajtása már 28-án megengedtetik.

Szekeres, rendőrfőkapitány.

142. szám. — 1904.

Hirdetemény.

Az 1883. évi XLVI t. cz. 13. § értelmében a telekkönyvileg bekebelezett tartozások kamatainak 10% százaléka az általános jöved. pótdó kivetésénél levonásba hozandó.

Felhivatnak a kik e kedvezményt igénybe venni ohajtják, hogy kamatteher vallomásaikat alulírt hivatalnál 1904. évi január 31-ig annál bizonyosabban benyujtsák, mert később beadott vallomások csak igazolási kérelemmel és csak **1904. évi október hó 1-éig** fogadtatnak el.

A vallomás benyújtásakor a tartozás fennállása kötvény, vagy törlesztési könyvecskével igazolandó.

Kelt Verseczen, 1904. évi január hó 8-án.

Weifert, polgármester.

437. szám.

Hirdetemény.

Ezennel közhirrét tétetik, hogy a sorshűz Versecz váro-ra nézve 1904. évi január hó 31-én fog megejteni

Felhivatnak tehát az 1883 évben zületek verseczi illetőségű és az első (ko. o. ztalyba lcp5) hadkötelesek misze-int fenti napon délelőtt 9 órakor a városház nagy üléstermében jelenjenek meg.

Versecz 1904. évi január hó 12-én.

Weifert, polgármester.

Behozatal.

Magyar, Német, Lengyelországi valamint Prágai

Kivitel.

hentesáruk

valódi prágai és vestfaliai sonkák, karmónádli, krakói kolbász, magyar és veronei szalámi, mortadella, debreczeni kolbász, paprikás szalona, valamint mindennemű hurka különlegességek.

Anton Zawodsky

Bécs, XVI. Brestelgasse 5.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagyban.

Kicsinyben.

A Richter-féle
Liniment. Caps. Citra.
Horgony-Pain-Exp-ller
egy régi kipróbált háziaszer, amely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmazatik köszvényénél, csúznál és meghúásoknál.
Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggeljegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerészei Budapestben.
Richter F. Ad. és társa, csász. és kir. udvari szaktitk. Rudolstadt.

Ajánlja a legújabb rendszerű gépekkel felszerelt modern berendezésű kő- és könyvnyomdáját, s minden e szakba vágó munkák gyors pontos és izlésteljes kivitelére a legjutányosabb árak mellett.

Özv. Kirchner J. E.-féle műintézet

(Czégtulajdonos: Kirchner Ernő)

Versecz.

Iskoláknak: oklevelek, értesítők, bizonyítványok és kimutatások.

Ügyvédeknek: intő-levelek, kérvények és keresetek, meghatalmazások, díjjegyzékek kötvények, szerződéses, óvások, levélpapírok stb.

Pénzintézeteknek: alapszabályok, értékpapírok, részvények és szelvényivek, betéti könyvecské, üzleti könyvek, mérleg számlák stb.

Kereskedőknek és iparvállalatoknak: körlevelek, árjegyzékek, számlák, üzleti könyvek, czimké és ragczedulák, intőlevelek, levélpapírok és borítékok czégnomással, czimkártyák, üzleti jelentések stb.

Falragaszok, hirdetemények, műsorok, étlapok, eljegyzési és esketési értesítők, meghívók, tánczrendek, gyászjelentések, névjegyek stb. elvállaltatnak.

Könyvkötészet a legmodernebb gépekkel.

Felvételi iroda és könyvkereskedés az Iskola- és Petőfi-utca sarkán, hol az összes bel- és külföldi lapokra elő lehet fizetni.

Képes levelező-lapok legdúsabb raktára.

A Kirchner-féle könyvnyomda tulajdona s nyomása Versecz.